

सरदार पटेल शिक्षण प्रसारक मंडळ, निलंगा,
जि.लातूर संचलित नवचैतन्य निवासी मतिमंद
विद्यालय, म्हासा (कान्होळ), ता. मुरबाड, जि.
ठाणे या विशेष शाळेस अस्थिव्यंग प्रवर्गातून
मतीमंद प्रवर्गात बदल झाल्यामुळे अनुज्ञेय
होणाऱ्या वाढीव पदांना मंजूरी देण्याबाबत.

**महाराष्ट्र शासन
दिव्यांग कल्याण विभाग**

शासन निर्णय क्र. इडीडी-२०२२/प्र.क्र.१९४/दि.क.१

३१, ३२, ३५ ए, मित्तल टॉवर, ए-विंग, तिसरा मजला
बॅरिस्टर रजनी पटेल मार्ग, नरीमन पॉईंट, मुंबई-४०० ०२१.
दिनांक :- ०७ ऑक्टोबर, २०२४.

- वाचा:-**
- १) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग शासन निर्णय क्र.इडीडी-२००३/प्र.क्र.३४०/
भाग-३/सुधार-२, दि.१८ ऑगस्ट, २००४.
 - २) सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग शासन निर्णय क्र.इडीडी-२०१९/प्र.क्र.१२०/
दि.क.१, दि.२३ एप्रिल, २०२१.
 - ३) दिव्यांग कल्याण विभाग शासन निर्णय क्र.इडीडी-२०२१/प्र.क्र.७१/दि.क.१, दि.०३
जानेवारी, २०२४
 - ४) मा.मंत्री (सा.न्या.) यांचे आदेश क्र.अपिल-२०२०/प्र.क्र.०२/दि.क.१, दि.११ फेब्रुवारी,
२०२२.
 - ५) मा.उच्चस्तर सचिव समितीच्या दि.०९.०७.२०२४ रोजीच्या सातव्या बैठकीचे इतिवृत्त
दि.२४.०७.२०२४.

प्रस्तावना :-

सरदार पटेल शिक्षण प्रसारक मंडळ, निलंगा, जि.लातूर संचलीत नवचैतन्य निवासी अपंग
विद्यालय, किल्लारी, ता.औसा, जि.लातूर या अस्थिव्यंग प्रवर्गातील अनुदानीत विशेष शाळेचे नोंदणी
प्रमाणपत्र क्र.०९९३, दि.८.०६.२००६ हे आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, पुणे यांनी त्यांच्या
दि.१९.११.२०१९ रोजीच्या आदेशान्वये रद्द केले होते. सदरहू आदेशाविरुद्ध सरदार पटेल शिक्षण
प्रसारक मंडळ, निलंगा, जि.लातूर या संस्थेने दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ मधील
कलम ५३ अन्वये शासनाकडे अपील दाखल केले होते. सदर अपील अर्जावर तत्कालीन मा.मंत्री
(सा.न्या.) महोदयांनी दि.२०.०१.२०२२ रोजी सुनावणी घेऊन दि. ११.०२.२०२२ रोजी आदेश
निर्गमित केले आहेत. या आदेशान्वये सदर विशेष शाळेचे नोंदणी प्रमाणपत्र रद्द केल्याचे आयुक्त,
दिव्यांग कल्याण, पुणे यांचे दि. १९.११.२०१९ रोजीचे आदेश रद्द करण्यात येऊन सरदार पटेल
शिक्षण प्रसारक मंडळ, निलंगा, जि. लातूर संचलीत नवचैतन्य निवासी अपंग शाळा, किल्लारी, ता.
औसा, जि. लातूर या अस्थिव्यंग प्रवर्गातील अनुदानीत विशेष शाळेचा प्रवर्ग अस्थिव्यंग ऐवजी
मतीमंद करून सदर शाळा म्हासा (कान्होळ). ता. मुरबाड, जि. ठाणे येथे चालविण्यास एक संधी
देण्यात आली आहे. सदरहू मूळ अस्थिव्यंग प्रवर्गाच्या शाळेस संचालक, समाज कल्याण, महाराष्ट्र
राज्य, पुणे यांनी दि.३१.०३.१९९७ अन्वये अनुदान तत्वावर मान्यता दिली असून शाळेस
दि.२६.०५.१९९७ अन्वये २५ निवासी अस्थिव्यंग विद्यार्थी संख्येवर एकूण ८ पदे मंजूर केली आहेत.

सदर शाळेचा अस्थिव्यंग प्रवर्गातून मतीमंद प्रवर्गात बदल झाल्यामुळे २५ निवासी विद्यार्थी संख्येवर शासन निर्णय दि. १८.०८.२००४ नुसार सुधारित आकृतीबंधाप्रमाणे नव्याने अनुज्ञेय ठरणाऱ्या पदांना मान्यता देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता. त्यानुसार शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय:-

वित्त विभाग शासन निर्णय दिनांक १० सप्टेंबर, २००१ अन्वये गठीत उच्चस्तर सचिव समितीसमोर शासकीय, निमशासकीय कार्यालयांतील तसेच शासनाचे अंगिकृत उपक्रम, महामंडळे, अनुदानित संस्था, इ.उपक्रमांमधील पदे नव्याने निर्माण करणे, व्यपगत ठरविणे, व्यपगत ठरविलेली पदे पुनर्जिवीत करणे, इ.बाबतचे प्रस्ताव सादर करण्यापूर्वी शासन निर्णय दि.०९ जून, २०१७ अन्वये गठीत करण्यात आलेल्या उपसमितीच्या शिफारशीने सदरचे प्रस्ताव उच्चस्तर सचिव समितीच्या मान्यतेसाठी सादर करणे आवश्यक असते. त्यानुसार उक्त उपसमितीच्या दि.दि.१५ एप्रिल, २०२४ रोजीच्या दुसऱ्या बैठकीत सरदार पटेल शिक्षण प्रसारक मंडळ, निलंगा, जि.लातूर संचलित नवचैतन्य निवासी मतिमंद विद्यालय, म्हासा (कान्होळ), ता. मुरबाड, जि. ठाणे या विशेष शाळेस अस्थिव्यंग प्रवर्गातून मतीमंद प्रवर्गात बदल झाल्यामुळे अनुज्ञेय होणाऱ्या वाढीव पदांना मान्यता देऊन प्रस्ताव मा.उच्चस्तर सचिव समितीच्या मान्यतेस्तव सादर करणेबाबत शिफारस केली. त्यानुषंगाने दि.०९.०७.२०२४ रोजी झालेल्या मा.उच्चस्तर सचिव समितीच्या बैठकीमध्ये झालेल्या चर्चेच्या अनुषंगाने दि.२४.०७.२०२४ रोजी निर्गमित कार्यवृत्तास अनुसरून उक्त विशेष शाळेच्या प्रवर्गात झालेल्या बदलामुळे शासन निर्णय दि.१८.०८.२००४ च्या आकृतीबंधानुसार अनुज्ञेय ठरणाऱ्या खाली नमूद तक्त्यानुसार पदे निर्माण करण्यास मान्यता प्रदान करण्यात आली आहे.

अ.क्र.	पदनाम	वेतनश्रेणी	पदसंख्या
अ) शाळा विभाग			
१.	विशेष शिक्षक	एस-१०: २९२००-९२३००	०२
२.	निम वैद्यकीय कर्मचारी (मानस शास्त्रज्ञ/ व्यवसाय उपचार तज्ञ/ भौतीकोपचार तज्ञ)	एस-१४: ३८६००-१२२८००	०१
३.	सफाईगार	दिव्यांग कल्याण विभाग शासन निर्णय दि.०३ जानेवारी, २०२४ अन्वये निर्धारित केल्याप्रमाणे उपक्रमाच्या परिमंडळानुसार	०१
४.	मानद वैद्यकीय अधिकारी	दरमहा १०,०००/- एकत्रित वेतन शासन निर्णय दि.०३ जानेवारी, २०२४ नुसार	०१
एकुण			०५
ब) वसतीगृह विभाग			
५.	अधिक्षक	एस-६: १९९००-६३२००	०१

६.	स्वयंपाकी	एस-३: १६६००-५२४००	०१
७.	राखणदार / काळजीवाहक	एस-१: १५०००-४७६०० (शासन निर्णय दि.२३.०४.२०२१ अन्वये)	०१
८.	पहारेकरी	दिव्यांग कल्याण विभाग शासन निर्णय दि.०३ जानेवारी, २०२४ अन्वये निर्धारित केल्याप्रमाणे उपक्रमाच्या परिमंडळानुसार	०१
९.	सफाईगार	दिव्यांग कल्याण विभाग शासन निर्णय दि.०३ जानेवारी, २०२४ अन्वये निर्धारित केल्याप्रमाणे उपक्रमाच्या परिमंडळानुसार	०१
१०.	परिचारीका	एस-८: २५५००-८११००	०१
एकूण			०६
एकूण (अ+ब)			११

२. मा.उच्चस्तर सचिव समितीच्या मान्यतेस अनुसरून उक्त शाळेस परिच्छेद क्र.१ मधील तक्त्यानुसार शाळा विभागासाठी ०५ व वसतीगृह विभागासाठी ०६ अशी एकूण ११ पदे निर्माण करण्यास खालील अटी व शर्तीच्या अधिन राहून या शासन निर्णयान्वये मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे:-

- १) सदर उपक्रमास शासनाने वेळोवेळी लागू केलेले नियम अंमलात आणणे बंधनकारक राहतील.
- २) शिक्षकीय व शिक्षकेतर पदभरतीसाठी सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय क्र.इडीडी-२०१८/प्र.क्र.२८८/अ.क.-१, दि. १८ जुलै, २०१८ व सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन शुद्धीपत्रक क्र. इडीडी-२०१८/प्र.क्र.२८८/अ.क.-१, दि. ५ फेब्रुवारी, २०१९ मध्ये नमुद नियम व सेवाभरती नियमाप्रमाणे पद भरती करणे बंधनकारक राहिल. अन्यथा सदरची भरती प्रक्रीया अवैध समजण्यात येईल. तसेच संबंधितांवर नियमानुसार कायदेशिर कारवाई करण्यात येईल. तथापि, सदरच्या विहित प्रक्रीयेस बगल देऊन संस्थेने नियुक्ती आदेश दिल्यास आणि त्यास संबंधित जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी मान्यता दिल्यास, संबंधित जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, हे सर्वस्वी जबाबदार राहतील.
- ३) शिक्षकीय व शिक्षकेतर पदांची पदभरती करताना नवीन आरक्षण धोरणानुसार मागासवर्गीय आरक्षण कक्षाकडून आरक्षणे निश्चित करून घेतलेली असावी व अशा आरक्षण निश्चित करून घेतलेल्या बिंदुनामावलीनुसारच पदभरती करण्यात यावी.
- ४) शिक्षकीय व शिक्षकेतर या संवर्गातील पदभरतीसाठी मागासवर्गीय कक्षाकडून आरक्षण निश्चित करून घेतलेली असावी. अशी आरक्षण निश्चित करून घेतलेली पदे बिंदुनामावलीनुसारच भरण्यात यावीत. प्रवर्गनिहाय सामाजिक आरक्षणे, सामाजिक आरक्षणाव्यतिरिक्त आर्थिकदृष्ट्या दुर्बल घटक आरक्षण व समांतर आरक्षण (महिला, खेळाडू, दिव्यांग, इ.) तपासूनच पदभरती करण्यात यावी.

- ५) शिक्षकीय पदे भरतांना सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय क्र. इडीडी-२०१८/प्र.क्र.२८८/अ.क.-१, दि. १८ जुलै, २०१८ तसेच सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन शुद्धीपत्रक क्र. इडीडी-२०१८/प्र.क्र.२८८/अ.क.-१, दि. ५ फेब्रुवारी, २०१९ मधील विहीत तरतुदी विचारात घेऊन तसेच, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, शासन निर्णय क्र.इडीडी-२००३/प्र.क्र.३४०/भाग-३/सुधार-२, दि. १८ ऑगस्ट, २००४ मध्ये नमूद पदांसाठी आवश्यक असलेली शैक्षणिक अहर्ता/पात्रता आणि शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या शासन निर्णयांचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.
- ६) सदर पदांची नियुक्ती करताना प्रचलित कायद्यानुसार शासन निर्णयान्वये गठीत करण्यात आलेल्या विहीत निवड समितीमार्फतच निवड करण्यात यावी. विहीत कार्यपद्धतीचा अवलंब न करता केलेली भरती रद्द करण्यात येईल व नियुक्तीच्यासंदर्भात भविष्यात न्यायालयीन प्रकरण उद्भवल्यास त्याची सर्वस्वी जबाबदारी संबंधित संस्था, जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी यांची राहिल.
- ७) शिक्षकीय व शिक्षकेतर पदांच्या निवड प्रक्रियेसाठी प्रचलित नियमातील तरतुदींचा विचार करुन उमेदवारांची पात्रता निश्चित करण्याची जबाबदारी संबंधित संस्थेची राहिल. तसेच प्रचलित नियमास बगल देऊन नियुक्ती देण्यात आल्यास, संबंधित जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, आयुक्त, दिव्यांग कल्याण व संबंधित संस्था/ प्राचार्य/व्यवस्थापन हे सर्वस्वी जबाबदार राहतील.
- ८) शिक्षकीय व शिक्षकेतर पदे भरताना महाराष्ट्र शासनाने वेळोवेळी निर्धारित केलेल्या अर्हता, अनुभव, व्यावसायिक पात्रता यांचे तंतोतंत पालन करून, सदरची पदभरती करण्यात यावी. याबाबतीत अनियमितता झाल्यास त्याला सर्वस्वी प्रशासकीय मान्यता देणारे जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, आयुक्त, दिव्यांग कल्याण व संस्थेचे व्यवस्थापन जबाबदार राहतील.
- ९) विहीत नियम व प्रक्रिया पाळून नियुक्त केलेल्या कर्मचाऱ्यास, ते या प्रक्रियेअंतर्गत ज्या दिवशी अधिकृतपणे रुजू होतील, त्या दिवसापासून सेवेत रुजू झाल्याचे समजण्यात येईल.
- १०) मंजूर पदे भरताना शासनाने वेळोवेळी दिलेल्या निर्देशांचे काटेकोरपणे पालन करण्यात यावे.

३. मंजूर पदांची पदभरतीची प्रक्रिया तीन महिन्यांच्या आत पूर्ण करणे संबंधित संस्थेस बंधनकारक राहिल व समितीने मान्यता दिलेल्या सर्व अनुज्ञेय पदांची भरती प्रक्रिया संबंधित संस्थेने विहीत वेळेत पूर्ण केल्यानंतर एक महिन्याच्या आत याबाबतचा अहवाल आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, पुणे यांनी शासनास सादर करावा.

४. सदरचा शासन निर्णय, शासकीय, निमशासकीय कार्यालयांतील तसेच शासनाचे अंगिकृत उपक्रम, महामंडळे, अनुदानित संस्था, इ.उपक्रमांमधील पदे नव्याने निर्माण करणे, व्यपगत ठरविणे, व्यपगत ठरविलेली पदे पुनर्जिवीत करणे यासाठी वित्त विभाग शासन निर्णय दिनांक १० सप्टेंबर, २००१ अन्वये गठीत उच्चस्तर सचिव समितीच्या दि.०९.०७.२०२४ रोजी झालेल्या सन २०२४ मधील पहिल्या बैठकीमधील दिलेल्या निर्देशांच्या अनुषंगाने दि.२४.०७.२०२४ रोजीच्या

इतिवृत्तास अनुसरुन व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.४६१/आपुक २४, दि.३१.०७.२०२४ व अनौपचारिक संदर्भ क्र.३८६/सेवा-९, दि.२६.०९.२०२४ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०२४१००७१७१६४५२१३५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(वि. पुं. घोडके)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा.मुख्यमंत्री, यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
- २) अप्पर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे वरिष्ठ स्विच सहाय्यक.
- ३) सचिव (दिव्यांग कल्याण), यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
- ४) आयुक्त, दिव्यांग कल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ५) प्रादेशिक उपायुक्त, समाज कल्याण विभाग, ठाणे.
- ६) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हापरिषद-ठाणे.
- ७) जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हापरिषद- ठाणे
- ८) महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई.
- ९) जिल्हा कोषाधिकारी, ठाणे
- १०)अध्यक्ष / सचिव, सरदार पटेल शिक्षण प्रसारक मंडळ, निलंगा, जि.लातूर संचलित नवचैतन्य निवासी मतिमंद विद्यालय, म्हासा (कान्होळ), ता. मुरबाड, जि. ठाणे.
- ११)निवडनस्ती (दिव्यांग कल्याण -१)